

Turiák Ildikó (1946–2006) Anna anyukája, a *Bokor II. nemzedékének* (1968) egyik alapító tagja, a „Gyökér” közösség tagja, a „Fiatalok II.” közösség vezetője volt. Életének 60. évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Nekünk szomorúság, neki boldog beteljesülés.

Ildivel lapunk áprilisi számában közölünk interjút, most pedig az alábbi írásokkal búcsúzunk tőle.

EMLÉKEZÉS ILDIRÉ

Nem sokkal halála előtt „elemeztük”, „értékeltek” barátságunkat. Megállapodtunk abban, hogy ez a barátság számunkra kölcsönösen **ISTEN AJÁNDÉKA** volt. Egy hullámhosszon voltunk. Ez a barátság olyan volt, amely szavak nélkül is működött. Volt, hogy évek is kimaradtak, amikor nem ugyanabban a közösségben voltunk, és kinek-kinek más volt az elfoglaltsága, de mindig úgy, és ott tudtuk folytatni, mintha előző nap hagytuk volna abba. Mióta Anna lett, Éva néni-vel tett kirándulásainkra együtt mentünk. Eleinte „ötösben”, Éva néni, Ildi, Anna, Pamacs és én. Aztán csak négyesben mentünk kirándulni, amikor már Pamacs nem volt. Bárhova mentünk is, végül Zebegényben kötöttünk ki. Ha a Balatonra mentünk egész napra Ancsáékhoz, akkor minden bizonytalanság nélkül még abban az évben elmentünk Zebegénybe is. Zebegény egyik évben sem maradt ki.

Ildikénk életének ebben az utolsó kilenc hónapjában sokkal többet voltunk együtt, mint bármikor az előző 40 évben. Számomra a legteljesebb egészséget, békességet, feltöltődést jelentette minden együtt töltött óra. Valahogy megéreztem, hogy mire van szüksége. Ha csak csendes jelenlétre, akkor nem beszélgettünk. Ha szívesen osztottuk meg egymással gondolatainkat, és volt ereje, akkor beszélgettünk. Léleksimogató volt az a pár óra is, amit azokban a napokban töltöttem mellette, amikor már csak aludt. Már nem kettesben, hanem „Hármasban” voltunk. Ott volt már közöttünk és bennünk a „Nagy Harmadik” is, Akihez készült. És milyen szépen készült Hozzá!

Próbálok visszagondolni a kezdetekre...

Boldog és lelkes évek voltak a Fiatalok–Egy-gyel, a Fiatalok–Egy-ben töltött évek, hisz felkészítették minket az újonnan felfedezett jézusi igazságok. Világosság volt bennünk. Csodálatosak voltak a csatárai közösségi találkozók, lelkigyakorlatok. Az első csatárai lelkigyakorlaton Ildi még éjjel sem tudott aludni az ott lévő szentlelkes légkörtől, annyira érezte Isten jelenlétét. Külön, kettesben is elmentünk egyszer Balatonakarattyára nyaralni. Kivettünk egy szobát, és majdnem egész nap a KIO-t olvastuk, és beszélgettünk meg lelkesen.

Később aztán a Fiatalok–Egy bővült, kettéoszlott, és mi külön közösségbe kerültünk. Évek maradtak ki, de csak a találkozásainkból, a barátságunkból nem.

Mi maradt meg bennem Ildiből? A mosolya. Mindig tudott mosolyogni.

Nem kérdeztem meg tőle, hogy mi volt vele nehéz időkből? Akkor is tudott mosolyogni? Annyit tudok, hogy egy elhatározás eredménye volt, hogy mosolyogjon. Olyan 17 éves kora körül határozta el, hogy nem fogja mások számára láthatóvá tenni a saját bánatát és problémáit, hanem inkább mosolyogni fog helyette. Nekem, nekünk már csak a mosolygós Ildi maradt. Még a betegágyán is. És ez a mosoly nem egy máz volt. Ez a lelkének a tükré volt... Ezért volt jó a közelében, a társaságában lenni. Mosolya simogató volt, de ezt a mögöttes lévo világosság és bizonyosság táplálta és fényesítette.

Épp most olvastam Gyökössy Bándi bácsi könyvében a következőket, amit egy lelki testvéréről mondott neki valaki:

„Tudja, azt szeretem ebben az emberünkben, hogy nincs rajta semmi máz, a beszédjében nincs semmi vastag, jézuskodó, istenkedő kenet. Olyan, mint mindenki. De mégis más! Olyan, mint amikor borús időben hirtelen kisüt a nap, és az ember bele-mártja az arcát a napsugárba. Olyan a közelsége... Aki valóban Jézus tanítványa, annak a közelsége olyan, mintha az ember borús időben hirtelen felnézne az égre, néhány percre kisüt a nap, és belemárthatja arcát a melegbe, a fénybe. Ilyen volt ez a barátunk...”

Ilyen volt Ildikénk is. És bár láttam elfogyását a földi létből, bennem a mosolya maradt meg. Örökre! Mindig is rám fog mosolyogni.

Debreczeni Zsuzsa

„Kérjétek, és kaptok!”

Tizenkét éve beszélgethettünk Ildivel az Elpidia Közösségben arról, hogy úgy gondolja, a rábizottak halála után immár új fejezetet nyithat az életében. Azt mondta: mivel a Maros utcai rendelő laborja nem jelent olyan kötöttséget, amelyhez ragaszkodnia kellene, most szabadnak érzi magát.

Sok-sok ötlete volt, többek között az is, hogy elmenne Indiába Prakashhoz – amin komolyan gondolkodott –, vagy valami felelősségteljes szociális munkát vállal, vagy a Bokor szol-

gálatában keres helyet magának. Hiszen ő itt mindent megkap az életéhez: barátokat, lehetőségeket, szellemiséget, feladatokat. Teljesnek érzi az életét, talán csak egy gyerek felnevelése maradt ki az életéből.

Pár napra rá hívott fel egy kedves orvos barátunk felesége, hogy az egyik kórházból a gyámügyi ceremóniát megelőzve, nyílt örökbefogadással el lehet hozni egy kislányt, akinek szüksége lenne édesanyjára. Mivel a Bokorban annyi jó ember van, na-

gyon megnyugtató lenne számukra, ha a Bokorból jelentkezne valaki. Felhívtam Ildit... A többit tudjátok. Jó pár évre rá mondta meg, hogy nagyon határozottan úgy érezte akkor: ez Isten válasza az ő kérésére. Isten így hallgatta meg az imáját, s nagyon hamar válaszolt neki.

Utólag visszagondolva mindezt, beigazolódtott Jézus szava: „Kérjétek, és kaptok!” Isten azt adja nekünk, amire szükségünk van. És Isten nem kicsinyes, nem éri be félmelegedésekkel.

Aztán, ahogy Anna nagyobb lett, Ildi egyre jobban érezte, hogy ő mindent meg tud adni Annának, csak azt nem, hogy testvérei legyenek. Igaz, itt a Bokor, de az mégsem úgy család, ahogyan egy valódi család. A betegsége volt az ára, hogy Annának testvérei legyenek. „*Kért és kapott*”, igaz, nagyobb lett már az ár.

A betegsége is ilyen volt. Ahogy fogyott az ereje, mindig kért egy kis időt. Nemcsak Anna miatt, hanem maga miatt is, hogy elrendezhesse a dolgait. Ott belül is, hiszen kereste a lelke útját. „*Kért és kapott*”, az orvosi várakozásokkal ellentétben még majdnem kilenc hónapot. És elren-

dezte a dolgokat. Utolsó beszélgetésünkben vidáman jegyezte meg: „Már nagyon kíváncsi vagyok a találkozásra.” Mellette ültem a Gyökér közösségben, ott nagyon érződött ez a „*kért és kapott*” idő, erő, lelki nagyság és szellemiség.

Ildi mindig gondban volt a Bokorért, az utóbbi évek vitáit és szeretetlenségeit is. Betegágya gyógyította Bokrot. Itt is „*kért és kapott*”, mert azt látta megvalósulni, amit kért. És nemcsak ő; a látogatók, a kórházi dolgozók, a szomszédok, a volt munkatársak is.

Persze ezek csak foszlányok, ha mégoly fontosak is az ember életé-

ben. De nézzük a nagy dolgokat! Ildi fiatalon elkötelezte magát egy közösséghez, Isten szemlélésére. Minden ellene dolgozott: a társadalom erői, az egyház helyzete, hatvan évének megpróbáltatásai. A rend biztonsága helyett azonban megkapta a Bokor testvéri közösséget, Isten szemlélése helyett az Istennek tetsző, sokszínű életet és aktív szolgálatot.

„*Kért és kapott*”, és így beteljesedett rajta Isten mindannyiunknak mondott üzenete – hitelt adva nemcsak Ildi életének, hanem a Mennyei Atyának is.

Garay András

A Dunánál

Innen, a padról, jól látszanak a szemközti hegyek, a széles, nyugodt víz mögé vonnak sötét háttérrel. Amikor Évát kísértük ide, a világ legszebb helyére, a decemberi komoly ég borult fölének, borongós, hűvös volt a világ. Gondoltuk volna, hogy bő két év múlva Te is eljössz megnyugodni a parti fák közé, télidő helyett egy tavaszi napon? Jókai, József Attila és Claudio Magris Dunájához, oda, ahol egyesek szerint véget ér Európa? Bizony, nem gondoltuk. Fiatalnak tudtunk, szellemed az is volt, de szemed körül megszapordtak a gond kikerülhetetlen karikái.

Egy lapra kerül Európa, a nagy folyam és az Árpád-házi Erzsébetről elnevezett Ildikó? Bizony, oda, kedves barátnóm, tiszteletbeli pataki polgár, egykori rejtett, fiatal szerzetesnővér. Mindenki akkora távlatot érdemel, amekkorát életében maga is áttekinthetett. Hová nőtt a vidám, gondtalan, huszonéves leány, akinek a csatárkai kertben megismertelek? Beérhetted volna egy templom, egy jóváhagyott lelkeségi irány biztonságával, de érezted, és bátor voltál érezni, hogy védtelen társaidal együtt kell elindulni arra a kalandra, ami a hit világában várja a vállalkozó embert. A hit világába pedig beletartozik a múlt és a jövő, a földkerekség, az örökké felkelő Naptól annak lenyugtáig. Hozzáköztöted magad a múlthoz, az örökséghez, de nem féltél megszabadulni minden olyan köteléktől, amely értelmetlen rabságba zárt volna. Együtt voltunk konzervatívok, időnkint fundamentalisták, és egyként indultunk meg egy szabad, nemes feladatokat kínáló új Országért, annak szelíd kicsinységéért, nagylelkűségéért. Meny-nyit tépelődünk, vitáztunk az Útért, egymás útjának egyengetésé-

ért. Feledhetetlenek maradnak harminc évvel korábbi ócsai beszélgetéseink, amivel előbbre jutottunk a magunk kis útján, mit sem törődve a bennünket barátságtalanul figyelő szemekkel. A zárt plébániaudvar ugyanakkor maga volt a nagyvilág, mert megidéztük benne az új idők új gondolatait. Nagyító által papírra vetett kép módján jelentek meg földrészek elképzelései az örömhír jegyében jobbnak látott világról. Ebben hittünk, ezért akartunk élni, dolgozni képességünk szerint.

Ugye, nem zavar, hogy elméletinek látszó sorokat írok emlékedre? Lenéneked más témák is, megpróbálhatnám, hogy megfessek szentképedet egy csarnok részére, hiszen mértékadó személyek szerint egyike voltál a Bokor mély lelkiségű, érzékeny tagjainak. Ebbe nem megyek bele, nem szeretem a bizalmaskodást, a jól értesültség látszatát. Ha valaha is írtál volna a kis Terézéhez hasonló stílusban, akkor kommentálnám, ámde nekem nincs töled ilyen írásom. Maradjunk hát abban, hogy csak tudok „kamrabeli” imádságairól, és csak sejteni tudom, miről is lehetett olyankor szó. Inkább azokra a kritikusra és önkritikus elmélkedéseidre emlékszem, amelyekkel bátran nyitottál meg egy-egy közösségi találkozót a tisztánlátás és az előrelépés jegyében. Negyven velünk töltött év adott erőt és képességet, azok a baráti beszélgetések, amelyekben meghallgattad gondolataidat, és segíteni próbáltál. A figyelmes, érző Ildi mellett, avagy benne, persze, ott van az okos nő is, büszkeségeink egyike, aki maradandóan kommentálta az egyháztörténet nagy alakjait, Ágostont, Ferenc testvért.

Nagyon fogsz hiányozni. Gondolkodásunkban, gyakorlatunkban mindig sokat jelentett a női szem, a teremtés másik, másfajta oldala, nézőpontja. Voltak és vannak eredménytelen törekvéseink, de sikeresek voltunk abban, hogy túljussunk a férfiközpontú látás és cselekvés egyoldalúságán. Olyan emberekkel, mint Te, ez sohasem volt gond, nem kerülünk divatos irányzatok felületességének csapdájába. Mivelhogy elmentél, Lilla és Andi neve után majd a tiédet is egy sóhajjal fogjuk felidézni, mint olyan emberét, akire mindig nagyon szükségünk lenne. Éva néni aprócska Ildikójára, akit nem tudunk lebeszélni a dohányzásról.

Ötven éve érdeklődve olvastam Németh László tanulmányát: „Gulyás Pál szobájában”. Ki tudja, ki ez az ember, és hol van az a Bocskai-kert, amelynek egy házában európai gondolkodású szellem rózsa a sorokat, homokra telepített szőlő és gyümölcsfák között. Németh László bemutatta ezt az írókat. Klein Eszter egyetemista korában bebizonyított egy kombinatorikus tételt, aztán Ausztráliába sodorta az élet. A matematikusok egy szűk rétegén kívül ki ismeri Klein Esztert? De ha Erdős Pál a témába vágó előadást tartott, mindig így kezdte: Klein Eszter a harmincas években bebizonyította a következő tételt. Nem lehet bizonyos korokról, állomásokról beszélni anélkül, hogy ne említenénk meg olyan neveket, akik nekünk, s ezáltal áttételesen másoknak is sokat jelentettek. Ami igaz vagy szép egyszer létrejött, az nem lehet oly kicsi, hogy naggyá ne tehesse a benne lévő érték. En tehát, Erdős módjára, feladatomban fogom tekinteni, hogy ha történelmünkről beszélek,

időnkint így szóljak: „És akkor, a hetvenes-nyolcvanas években, Ildi-kó a következő fontos dologra hívta fel a figyelmünket.” *Primus gradus honoris*, a többit majd hozza az idő, és gondolataink eljuthatnak egy nagyobb közösség lelki tudatáig. Ebben hitt minden alkotó Lőcsén, Stószon, Marosvécsen, Váradon, Pilismarótón. Rábocsájtjuk művünket az idő folyamára, és hagyjuk, hogy vi-gye határtalanul, országokon és ko-rokon át. Ismét a folyónál vagyunk.

Jó így állni, és nézni az élő vizet, mert a nagy folyóknak életük van. Aki a partjai között csendesen haladó Dunát látja, az az életet látja, és nagy békeesség tölti el a lelkét. Lemond önmagáról, része lesz a nagy egység-

nek, beleolvad. Nemcsak fizikailag, de szellemileg is. Észre sem vesszük, mikor léptünk át az egyik világból a másikba, nem is látjuk, mikor lettünk a teremtés megértő, engedelmes, együttműködő társai. Olyanok leszünk, mint a gyermekeire néző szülő, aki emlékszik saját múltjára, és látja utódaiban a jövőt. Nagy megnyugvás árad el rajtunk, felismertük helyünket, sorsunkat a szüntelenül változó, mégis változatlan világban, mert látjuk, hogy minden hiányunkkal együtt kapocs voltunk egy el nem szakított láncban.

Mi ez, Ildi, nekrológ, azaz halotti beszéd, vagy tanulmány? Szabad ilyet írni? Igen. Nincs nekrológ, mert amíg én vagyok, addig Te is vagy,

mint olyan barátaim, akik szintén nem állnak mellettem, de akiknek üzeneteket küldök az elektromosság hullámain. Egyben látok mindenkit, az alakok élnek. S önző leszek: *nekem* ez elég. Az alakok megszólítanak: ki a képernyőn, ki lehúnyt szemem mögött. Mindenki él, a távol és a nagyon távol lévők egyaránt. Tanulmányt kell írni, amit Neked köszönhetek, amit Te inspiráltál, s látod, Te Hamu, aki visszatérsz, hogy életet hagyjál magad mögött. Nem sírókra és bánkódókra van szükség, mert a sírás elhal, a bánat megenyhül, de a továbbélő emlékezet megmarad.

Megmaradtál.

Merza József

Az alábbiakban az Ildit búcsúztató szentmisén elhangzott imádságok közül Áts Andrásét és feleségét, Erikáét közöljük.

Istenem!

1980-ban egy lelkigyakorlaton találkoztam Ildivel először. Később kerültem Vele egy közösségbe, ahol szerintem sokféle és igen erős egyéniség volt együtt. Aztán az idők folyamán jöttek is, mentek is emberek. Ildi mindig nagy szeretettel, féltő aggodalommal beszélt mindenkiről. A másik ember felé nyitott szeretettel viszonyult, sok tolerancia volt az ő belső meggyőződésből fakadó mosolya mögött. Harcos volt, ha úgy érezte, hogy valakit fel kell ébreszteni a tespedtségéből, ki kell húzni a lelki szakadékból. Ugyanakkor harcosságában a féltő, átölelő szeretet mozgatta.

Nagyon sok mindent kaptam tőle én is. Nagyon jókat tudtunk beszélgetni, például amikor Anna nálunk nyaralt.

Aztán tavaly július 13-án délután telefonált, és elmondta, hogy milyen beteg, és gondolkozzunk azon, hogy „legféltettebb kincsét”, az Annát befogadnánk-e, ha ő már nem tudja őt gondozni.

A jövő miatti aggodás és félelem mellett megtisztelve éreztem magam: Ildi úgy gondolja, hogy mi alkalmasak vagyunk az általa elkezdett művet folytatni, ennek a kicsi leánynak lehetőséget adni, segíteni őt a felnőtté válás útján.

Mikor aggodalmaim felmerültek, arra gondoltam, ha feladatot adsz, Uram, akkor talán erőt is kapok hozzá.

Hálásan köszönöm azt az időt, amit még kaptunk Ildi életéből. Hiszem, hogy nem volt hiába való az a közel kilenc hónapnyi szenvedés, a kemoterápia, a sok-sok fájdalom, amit Ildi elviselt. Annának ez idő alatt volt ideje beilleszkedni közénk. A hétköznapokat velünk töltötte. Ha Ildi állapota engedte, a hétvégeken, ünnepekkor, szünetben együtt örülhettek egymásnak.

Ha felhívtam Ildit, mindig így köszöntött: Szervusz, aranyos Bandikám, mi újság?

Hát, aranyos Ildikém, mi újság?

Szeretnék hálát adni, amiért a Jóisten utamba vezérelt. Hálát adni azért, hogy féltett kincsed nevelését, gondozását ránk bízta. Szeretnénk megfelelni ennek a feladatnak. Hiszem, hogy nemcsak nekünk van feladatunk Annával, hanem neki is, mint a többi körülöt-tünk lévő embertársunknak, küldetése van felénk, hogy segítsük egymást abban, hogy minél jobbak, odaadottabbak, szentebbek lehessünk.

Meggyőződésem szerint szereteted most is átöleli, és át fogja ölelni Annát. Segíteni fogod abban, hogy mindinkább Istennek tet-sző életet élhessen.

Kérem a Jóistent, támogasson téged, és minket ebben a feladatban.

Hallgass meg, Uram!

Istenem!

Hálát szeretnék adni közösségünkért, azért, hogy így megismerhettük egymást Ildivel, közelebbi kapcsolatba kerülhettünk. A mi közösségünkben – ahogy Ildi is fogalmazott – ő nem a klasszikus vezető volt. Mi mindnyájan voltunk „a közösség” – mikor ki dominált, ki volt a meghatározó, az összetartó. De azért én szeretném kiemelni Ildi személyét, nyitottságát, empatikus képességét, ami sokat segített nekünk a kohézióban, az összetartozásban.

Istenem! Az elmúlt nyáron, amikor Ildi tudomást szerzett betegségéről, számomra, számunkra megtisztelő és felelősségteljes kéressel fordult hozzám és családomhoz. Arra kért, hogy Annát magunkhoz tudnánk-e venni, nevelnénk, és gondoskodni tudnánk róla, ha őneki nem lesz ereje. A feladat bennem is – mint talán másokban is – félelmet, aggodalmat keltett. Ezért leültem eléd, Uram. És megtapasztalhattam az érzést, amit Ildi egyik legutóbbi elmélkedésének mondataival szeretnék elmondani:

„A csendben az ember megtalálja a maga útját. Függetlenné válik emberi elvárásoktól, személy-függő rajongástól. Rá tudja bízni magát a Gondviselésre – mert megtapasztalja, hogy van Gondviselés. Rengeteg gond, félelem eltűnik, helyét a hála foglalja el. Hála mindenért, ami volt, van és lesz. Másként lehet nézni életet és halált, mert az el nem múló szeretet ölen tekintünk mindenre.”

Ezzel a halálával szeretném megköszönni ezt a kilenc hónapot, ami azóta eltelt, hogy betegségét megtudtuk. Ez az idő, amit a Jóistentől kaptunk, s amit Ildi is vállalt a kemoterápiával, sokat segített mindnyájunknak.

Uram, kérlek, hogy mindazt, amit kaptam, kapok, és kapni fogok Tőled, Ilditől, Annától, családomtól, barátaitól, embertársaimtól – használni, hasznosítani tudjam. Hozzá tudjam tenni, ami részemről hozzátehető, és így tudjunk az ÚTON járni, az el nem múló szeretet ölen.

Hallgass meg, Uram!